

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-2

BRNO 2018

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 59
Volume 59

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce

Uherské Hradiště, Mariánské náměstí. Falzum arabské mince z druhé poloviny 8. století (obr. 81, str. 277).

Cover Photography

Uherské Hradiště, Mariánské náměstí (Square). Falsum of the Arabic coin from the 2nd half of the 8th century (Fig. 81, Pg. 277).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2018
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Resumé

Bučovice (Bez. Vyškov), Schloß Nr. 1. Mittelalter. Stadt, Schloß, Feste. Rettungsgrabung.

Bei der Bauadaptation im nördlichen Teil des östlichen Schloßtraktes wurde unter der westlichen Wand ein älteres Mauerwerk freigelegt, das noch der mittelalterlichen Feste zugehört.

BYSTRÍČKA (K. Ú. BYSTRÍČKA I, OKR. VSETÍN)

Klenov, hrádek. Středověk. Povrchový průzkum. Sídlištní nálezy. Uložení nálezu: Muzeum regionu Valašsko, p. o.

Z pozůstalosti, kterou odevzdala spolupracovnice muzea, pochází soubor předmětů. Jde o sběr na ploše hradiška na Klenově provedený v 70. letech 20. století. První předmět je hrot šípu typu bodkin, který je neobvykle opatřen řapem. Dále je tu doložena železná tyčinka obdélníkovitého tvaru výrazně se zužující k jednomu konci, teoreticky by mohlo jít o fragment ostruhy. Soubor dále obsahuje 15 kusů mazanice, 115 oxidačně vypálených střepů převážně z hrncovitých nádob, nejčastěji zdobených nepravidelným rýhováním nebo vlnicí, a to i násobnou.

Samuel Španihel, Tereza Kašparová

Resumé

Bystrička (Kat. Bystrička, Bez. Vsetín), Burg Klenov. Hochmittelalter. Feste. Lesefunde.

ČÁSLAVICE (OKR. TŘEBÍČ)

Zámek Sádek, parc. č. 972. Vrcholný středověk, novověk. Hrad, zámek. Záchraný výzkum.

Již v roce 2016 proběhl drobný archeologický výzkum na nádvoří předhradí zámku Sádek. Výzkum byl vyvolán stavbou kanalizace v nádvoří na parc. č. 972. Samotný hrad Sádek vznikl pravděpodobně někdy mezi léty 1270–1286. Hrad poté asi zanikl po dobytí Janem Lucemburským v roce 1312. Patrně po roce 1399 byl obnoven a pak dále kontinuálně upravován až do dnešní zámecké podoby (Plaček 2001, 561–565).

Samotné výkopy se dotkly v podstatě celé plochy nádvoří, přičemž ve většině tras byla zachycena obdobná situace, kdy na vysoko vystupující erodované skalní podloží nasedaly pozdně novověké či recentní uložení. Ve střední části nádvoří, v prostoru od brá-

ny předhradí směrem k mostu do jádra, byla zachycena štětovaná, několikrát upravovaná komunikace. Středověké archeologické situace se podařilo zachytit pouze v jižní části nádvoří. Přitesaný skalní výchoz byl zakončen tarasní zdí orientovanou ve směru V–Z, přičemž na nižší jižní terase byla zachycena středověká přibližně 20 cm mocná sídlištní vrstva datovatelná podle zlomků keramiky do 15. století.

Můžeme se tedy domnívat, že původní předhradí či předpolí bylo menších rozměrů než dnes a na jižní straně bylo vymezeno námi objevenou tarasní zdí, která mohla postupovat i do nadzemních partií v podobě hradby. Absence vrcholně středověkých nálezů severně od popisované zdi může souviset s terénními úpravami předhradí, kdy patrně došlo v novověku k odstranění starších situací.

Miroslav Dejmal

Literatura

Plaček, M. 2001: *Ilustrovaná encyklopedie moravských hradů, hrádků a tvrzí*. Praha: Libri.

Resumé

Čáslavice (Bez. Třebíč), Schloß Sádek. Mittelalter, Neuzeit. Burg, Schloß. Rettungsgrabung.

Obr. 42. Čáslavice, zámek Sádek. Průběh zachycené tarasní zdi.

Abb. 42. Čáslavice, Schloß Sádek. Verlauf der entdeckten Stützmauer.

ČERNÁ HORA (OKR. BLANSKO)

Náměstí Míru, Radniční ulice, parc. č. 607/1. Pozdní středověk, novověk. Městys. Záchraný výzkum.

V září až listopadu roku 2017 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum v jižní části náměstí Míru a v přiléhající severní větvi Radniční ulice v souvislosti s rekonstrukcí kanalizace a vodovodu. Přesná poloha místa je na ZM ČR 1:10 000 list 24-14-19 určena krajními body o souřadnicích 361:136, 361:127 a 366:135 mm od Z:J s. č.

Liniové výkopy v uvedeném prostoru narušily pozdně středověké až novověké archeologické situace. Jednalo se zejména o destrukční a navážkové vrstvy, zaznamenaný byl i blíže neinterpretovatelný zahloubený objekt, cihlový kanálek či zděný sklep. Nejzajímavějším objevem byl relikv základového zdiva, který byl zachycen v místě vyústění dnešní Radniční ulice na náměstí Míru a který by podporoval hypotézu o jejím pozdějším proražení (srov. Sadílek 2012, 16).

Michal Přichystal

Literatura

Sadílek, J. 2012: Černá Hora. Historický vývoj stavebních památek a osídlení obce. In: *Černá Hora. Oficiální web městyse. Historie* [online]. Říjen 2012 [cit. 2018-08-08]. Dostupné z: <http://www.mestyscernahora.cz/historie/ms-1306/p1=1306>.

Resumé

Černá Hora (Bez. Blansko), Náměstí Míru (Platz), Radniční StraÙe, Parz. Nr. 607/1. Spätmittelalter, Neuzeit. Markt. Rettungsgrabung.

DOBROMILICE (OKR. PROSTĚJOV)

„Šenkýřka“, parc. č. 168/19. Střední doba hradištní. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 17. března až 29. dubna 2017 byl, v návaznosti na zemní práce související s budováním technické infrastruktury pro plánovanou výstavbu devíti rodinných domů v poloze „Na Šenkýřce“, k. ú. Dobromilice, okr. Prostějov (ZM ČR 1:10000, list 24-42-03, 93:271, 94:271, 97:277, 98:277, 99:277, 96:279, 96:278, 97:278), realizován záchranný archeologický výzkum, díky kterému bylo odkryto a zdokumentováno 11 sídlištních objektů zastupujících hned tři různá období (Fojtík 2018). Nejstarší získané nálezy reprezentují mladší dobu kamennou a prokazují již dříve známé osídlení prostoru nejstaršími moravskými zemědělci, lidem s keramikou lineární. Následují zásobní jámy se zlomky nádob, ale i kamenných a kostěných předmětů, které spojujeme se starším stupněm únětické kultury, a tedy s vlastními počátky doby bronzové. V chrono-

logickém pořadí nejmladšími jsou dvě objemné zásobní jámy – obilná síla – raně středověkého stáří, které doplňuje žlabovitý sídlištní objekt (obr. 43), z jehož výplně pochází hned dvě rekonstruovatelné keramické nádoby s dekorem příznačným pro velkomoravské období (obr. 44); v tomto kontextu zcela netradičním nálezem je nástroj vybroušený z říčního valounu do podoby připomínající slovanskou železnou sekeru. Svým rozsahem spíše menší archeologický výzkum tak přinesl velmi cenné informace o osídlení této části Prostějovska; nově zjištěná osada Slovanů střední doby hradištní je pak důležitým poznatkem k problematice vlastních počátků dnešní obce Dobromilice, která je v písemných pramenech poprvé uvedena až v roce 1280 (v podobě „de Dobromilicz“, viz Hosák, Šrámek 1970, 183).

Pavel Fojtík

Literatura

Fojtík, P. 2018: *Nálezová zpráva Dobromilice 2017, „Výstavba RD v obci Dobromilice na parc. č. 168/19“, č. akce 153/17. Rkp. nálezové zprávy, č. j. 71/18.* Uloženo: Archiv Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Hosák, L., Šrámek, R. 1970: *Místní jména na Moravě a ve Slezsku. I. A–L.* Praha: Academia.

Resumé

Dobromilice (Bez. Prostějov), „Šenkýřka“, Parz. Nr. 168/19. Mittlere Burgwallzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 43. Dobromilice, okr. Prostějov, „Šenkýřka“. Žlabovitý objekt č. 503/2017.

Abb. 43. Dobromilice, Bez. Prostějov, „Šenkýřka“. Troggartige Grube Nr. 503/2017.